

Franstalig onderwijs aan de kust

Herhaaldelijk hekelen we in deze kolommen de Vlaamse financiering van het Franstalig onderwijs in de zes faciliteitengemeenten. Daarbij mag Vlaanderen enkel betalen en blijven deze scholen onttrokken aan Vlaams toezicht. Telkens opnieuw wijzen we er dan op dat de Vlamingen de verfransing blijven financieren terwijl er aan de overzijde van de taalgrens geen vergelijkbare financiering van Vlaams onderwijs op Waals grondgebied voorkomt. De Vlaamse school in Komen draait volledig op Vlaamse centen.

Dit verhaal beperkt zich blijkbaar niet tot de faciliteitengemeenten alleen. Ook aan de Vlaamse kust, meer bepaald in het Zee-preventorium in De Haan, wordt Frans-talig onderwijs verstrekt dat gefinancierd wordt door Vlaanderen en waarvan het toezicht niet valt onder de Vlaamse onderwijsinspectie en Vlaamse regelgeving. Het betreft hier zogenaamde ziekenhuis-scholen, waar kinderen die revalideren ook les kunnen volgen. Dat onderwijs wordt zowel voor het basisonderwijs als het secundair onderwijs ingericht in het Frans en het Nederlands.

Voor het basisonderwijs gaat het om een vestiging van Basisschool aan Zee. Tot voor kort bestond er zelfs een aparte Franstalige basisschool La Ruche die pas in 2021 ophefde te bestaan.

Wat het secundair onderwijs betreft gaat het over het Zeelyceum. Daar liepen in het schooljaar 2024-2025 18 leerlingen school in de Franstalige afdeling en 90 in het Nederlands.

Bij de staatshervorming van 1988-89 werd beslist om de Franstalige basisschool en de Franstalige afdeling van het Zeelyceum te laten verder bestaan en ook te laten financieren door Vlaanderen.

Vlaams parlements-lid Jan Laeremans (Vlaams Belang), interpeleerde hieromtrent Vlaams minister van Onderwijs Zuhal Demir (N-VA).

In haar antwoord wijst minister Demir erop dat de Franstalige afdeling van het Zee-preventorium bestaat op basis van de onderwijstaalwet van 30 juli 1963. Hoewel de onderwijstaal in de gemeenten in het Vlaams Gewest in principe het Nederlands is, voorziet men hier een specifieke uitzonderingsgrond “voor leerlingen die de gemeente van hun woonplaats verlaten hebben om gezondheidsredenen en die in hun thuisgemeente onderwijs zouden ontvangen in een andere taal dan die waar de school gevestigd is.”

Een protocolakkoord van 1 juni 1970 bepaalt dat de Franstalige onderwijsinspectie bevoegd is om de pedagogische

inspectie in de Franstalige scholen in Vlaanderen uit te oefenen. In een arrest van het Grondwettelijk hof van 2010 wordt bevestigd dat dit akkoord ook na de staatshervorming van 1988 blijft gelden.

Met andere woorden, net als in de faciliteitengemeenten wordt in De Haan Franstalig onderwijs verstrekt, betaald door Vlaanderen maar onder het toezicht van de Franstalige inspectie.

Het zal u niet verwonderen dat in Wallo-nië dergelijke scholen niet bestaan.

■ Voorrang voor leerlingen met Nederlandstalig voortraject

In sommige gemeenten nabij de gewest-grens kunnen secundaire scholen ervoor kiezen om voorrang te geven aan leerlingen met een voortraject in het Nederlandstalig basisonderwijs. Scholen kunnen zo maximaal 70% van hun totaal aantal plaatsen apart houden voor die voorrangsgroep.

Zeker in Brussel heeft het succes van Nederlandstalig onderwijs bij de Franstaligen tot onaangenaam gevolg gehad dat heel wat leerlingen, die vanuit de Nederlandstalige basisschool naar de secundaire school willen overstappen, soms moeilijk plaats vinden in de gewenste school.

De voorrangsregel die in Vlaanderen geldt wordt in de praktijk weinig toegepast. De Vlaamse Regering voorziet de regel naast de zes faciliteitengemeenten ook voor de gemeenten Asse, Beersel, Dilbeek, Grimbergen, Halle, Hoeilaart, Machelen, Meise, Merchtem, Overijse Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde en Zaventem.

Scholen die deze voorrangsregel toepassen moeten dit voor 15 november melden aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Uit het antwoord van onderwijs-minister Demir op een vraag van Vlaams parlements-lid Peter Van Rompuy (cd&v) blijkt nu dat voor de schooljaren 2023-2024, 2024-2025 en 2025-2026 geen enkele melding van schoolbesturen is gebeurd over het toepassen van de voorrangsregel. De scholen beslissen autonoom, in functie van hun lokaal beleid, of ze de voorrang nodig hebben en toepassen.

Stelt het probleem van plaatstekort voor Nederlandstalige leerlingen zich dan niet in de Vlaamse Rand? Feit is dat de scholen dit instrument momenteel (nog) niet gebruiken.

■ Taalklachten.be

De actie van de VVB om taalklachten te verzamelen in verband met het niet respecteren van de taalwetgeving in de Brusselse ziekenhuizen, leverde ondertus-

sen meer dan 150 klachten op. Op basis daarvan werden verschillende juridische dossiers geopend tegen Brusselse ziekenhuizen wegens schendingen van de taalwetgeving.

Spoedgevallendiensten en openbare ziekenhuizen in Brussel horen volgens de wet tweetalig te zijn. In de praktijk loopt het regelmatig mis en botst de Nederlandstalige patiënt op een taalmuur. Door het gebrek aan kennis van het Nederlands bij de zorgverleners ontstaan misverstanden en extra stress, vooral bij ouderen, kinderen en mensen met een beperking.

De VVB diende verschillende klachten in bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en dagvaardde alvast één Brussels ziekenhuis. De VVB bezocht verschillende Brusselse ziekenhuizen en stelde vast dat, eens het onthaal voorbij, het zeer moeilijk is om hulp in het Nederlands te krijgen. Brussel telt 20 ziekenhuizen. De taalproblemen stellen zich bijna overal maar enkele ziekenhuizen springen eruit in negatieve zin; Sint Pieters, Saint-Luc, Erasmus en Sint-Jan.

De Brusselse ziekenhuiskoepel GIBBIS reageert op de aantijgingen van de VVB en stelt dat er wel degelijk inspanningen

Vervolg pagina 3

Ten geleide

Wij willen vooreerst al onze lezers bedanken die op een gulle manier hun abonnement reeds vernieuwden. Diegenen die het nog niet deden moedigen we aan om alsnog het leesgeld voor deze jaargang te betalen.

In dit nummer drukken we in extenso onze traditionele nieuwjaarskaart af met bijhorend driekoningenrijm. Sommigen onder jullie kregen deze al te zien maar nu kan iedereen er van genieten.

Verder hebben we in dit nummer aandacht voor de, wellicht weinig gekende, financiering van Franstalig onderwijs aan de Vlaamse kust.

De miserabele toestand van de Nederlandstalige zorg in de Brusselse ziekenhuizen houdt ons ook nog altijd bezig. Een nieuw ontstellend feit is dat patiënten in de Vlaamse Rand blijkbaar niet meer mogen kiezen om naar een Nederlandstalig ziekenhuis gebracht te worden.

In positieve zin kunnen we berichten over verschillende initiatieven ter versterking van het Nederlands, genomen door vzw De Rand en de provincie Vlaams-Brabant.

Het nieuws uit de zes wordt beheerst door de meerjarenplannen die elke gemeente diende op te maken voor de periode 2026-2031.

Veel leesgenot

2025

Drie bekende wijzen brengen graag hun beste wensen. Kijken even achterom naar die maffe malle mensen. Brussel heeft nog geen regering en gaat straks allicht failliet. Heeft een kerststal zonder hoofden, en de metro komt er niet.

Bart De wever – Arizona – ruilt de leeuw in voor een kat mikt op doppers en beleggers, had ook graag uw geld gehad. Conner wil voorwaar een baby, op bestelling met de post. En hij wil ook meer belasting, wat u heel wat centen kost.

Donald heeft een grove borstel klaar voor elke illegaal. Charlie Kirk wordt neergeschoten. Had een niet-zo-woke verhaal. Langs het Louvre ligt een ladder. Binnen staat een lege kast. De suppoost die was in slaap gevallen. Eventjes niet opgepast.

Ursula wil graag uw chats zien - Bitte sofort foto's tonen! Zoekt naar onfrisse gedachten in uw hoofd en telefonen. Sterke Jan wil fraude stoppen - sterke schouders opgelet - Gaat uw rekening bespieden. Hebt u iets opzijgezet?

Onze steden en gemeenten flitsen er verwoed op los. Iets te snel is altijd prijs, en de burger is de klos. Geen subsidies meer voor stoute jongens. En voor Vlaamse Volksbewegers. Geld is nodig voor de vakbond en voor Oekraïense legers.

Leo die vervangt Franciscus - blies zijn laatste lichtje uit. Werchter brandde 50 kaarsjes en Tomorrowland brandt uit. Heel hoog boven onze hoofden en het vliegveld van Bierset vlogen onverdroten droontjes. Heeft de krant die opgezet?

Ach, ons land wordt alsmaar gekker. Dus daarom nu deze wens. Misschien wordt in zesentwintig het wel beter voor de mens. “Laat het aan uw hart niet komen” is de les voor 't nieuwe jaar. Raad van Kaspar en van Melchior.

En natuurlijk ook van Balthasar.

De redactie van Dezes dankt u voor uw (steun)abonnement en wenst u een heerlijk eindejaar en een gezond 2026.

Taalcoaching en fusie

Meerjarenplan

De belangrijkste investeringen in het meerjarenplan van Wezembeek-Oppem situeren zich rond mobiliteit, infrastructuur en leefomgeving. Hiervoor heeft het gemeentebestuur de komende jaren 27 miljoen euro veil. Zo wordt het multifunctioneel sportcomplex in de Sportpleinstraat grondig aangepakt en wordt het Warandepark heringericht. De huidige begraafplaats bereikt haar maximumcapaciteit en wordt daarom uitgebreid. De gemeente zet ook in op de uitwerking van een comfortabel netwerk voor voetgangers en fietsers.

Net als in Wemmel en Kraainem voert Wezembeek-Oppem een tax shift door waarbij de opcentiemen op de onroerende voorheffing worden verhoogd (van 535 naar 602) en de personenbelasting wordt verlaagd van 7,2% naar 6,5%. Burgemeester Celis (Horizon) stipt aan dat na de verhoging van de opcentiemen Wezembeek-Oppem nog steeds de 13de laagste tarieven van Vlaanderen behoudt.

Net als in Kraainem bestuurt Celis met een absolute meerderheid maar moet hij twee oppositieschepenen in het college dulden.

Fusie?

Tussen burgemeester Celis en burgemeester Waucquez van Kraainem klikt het wel. Beide burgervaders zijn niet gebonden aan een nationale partij en dat vergemakkelijkt mogelijke samenwerkingen. Heel wat uitdagingen overstijgen immers de gemeentegrenzen.

In 2024, net voor de gemeenteraadsverkiezingen, gaf Waucquez aan niet afkerig te staan van een fusie met buurgemeente Wezembeek-Oppem. Beweegt er wat nu Vlaams Minister Crevits (cd&v) een versnelling hoger schakelt om kleine gemeenten aan te moedigen om te fuseren met als wortel een forfaitair bedrag van 1 miljoen euro en een bijkomende schuldovername in functie van de grootte van de fusiegemeente?

Linkebeek

Worden faciliteiten bijzaak ?

In de Randkrant van januari wordt een analyse gemaakt van de evolutie in Linkebeek van verstarde communautaire gemeente naar de huidige vorm van samenwerking tussen de taalgemeenschappen.

In de jaren 60 trekken heel wat Franstaligen uit Brussel naar de Vlaamse Rand, waaronder het groene Linkebeek. Aanvankelijk ijveren ze voor de aanhechting bij Brussel ondanks dat de taalrechten bestendigd worden met de invoering van de faciliteiten in 1963. De Franstalige nieuwkomers participeren aanvankelijk niet in het plaatselijk verenigingsleven en bouwen een eigen gemeenschap uit. Na een aantal jaren leidt dit tot een politiek overgewicht en ook harde communautaire confrontaties ten tijde van het bestuur van vader en zoon Thierry die er regelmatig de kantjes van aflopen.

Met slechts 4.700 inwoners, waarvan verondersteld zo'n 700 Nederlandstaligen, is de omvang van de gemeente evenwel te klein om beide taalgemeenschappen volop te laten ontplooiën op gemeentelijk vlak. Samenwerking lijkt geboden. Enkele voorzichtige tweetalige politieke projecten en de aantrekking van Franstaligen

Beide betrokken burgemeesters reageren voorzichtig. Het is volgens hen nog steeds niet duidelijk of een fusie van twee faciliteitengemeenten mogelijk is. Bovendien heeft Kraainem zogenaamd “grote “faciliteiten terwijl Wezembeek “kleine” faciliteiten meesleurt. Zelfs indien een fusie technisch mogelijk is wil Celis zich er eerst van vergewissen dat de voordelen van een fusie opwegen tegen de nadelen.

Beide burgemeesters verzetten zich overigens ten stelligste tegen het idee om de faciliteiten af te schaffen om zo een fusie mogelijk te maken.

Vlaams minister Crevits erkent dat een fusie vandaag nog niet kan. Het kan ook niet de bedoeling zijn om de faciliteiten door een fusie ongewild uit te breiden. Naar verluidt zou Crevits de federale regering vragen om het kader rond de faciliteiten te herbekijken om zo fusies mogelijk te maken.

Taalcoaching

In Wezembeek Oppem krijgen anderstalige werknemers van de gemeente taalbegeleiding om beter Nederlands te spreken op de werkvloer. De provincie Vlaams-Brabant ondersteunt het project financieel.

In een Vlaamse faciliteitengemeente is de kennis van het Nederlands een selectie criterium voor personeel. Dat blijkt soms een drempel te zijn bij aanwervingen. Omdat nieuwe medewerkers regelmatig aangeven dat ze hun Nederlands willen verbeteren maar daar in de praktijk weinig tijd voor vinden, gaat het gemeentebestuur aan de slag met een taalcoachingsproject op de werkvloer van het OCMW.

Hiermee wil de gemeente de communicatie met de inwoners versterken en ook de loopbaanperspectieven van de medewerkers verbeteren. Volgens burgemeester Celis vormt taalkennis een brug naar een betere dienstverlening.

in het Vlaams gemeenschapscentrum “De Moelie” zorgen voor een ommekeer. Naar verluidt is de verhuis van het Repair Café, oorspronkelijk een Franstalig initiatief,

naar de Moelie een katalysator in dat proces. Volgens de Randkrant zorgt het feit dat het Franstalig numeriek overgewicht gecounterd wordt door de inbedding in Vlaanderen, ook op politiek vlak na de splitsing van BHV, voor een werkbaar evenwicht tussen beide taalgemeenschappen. Na de jongste gemeenteraadsverkiezingen telt Linkebeek zowaar opnieuw een Vlaamse schepen.

Sinds de jaren 60/70 is er ook heel wat veranderd op socio-demografisch vlak. Nieuwe inwijkingsgolven zorgen er vandaag voor dat zo'n 37% van de inwoners niet-Belg is. Op hun beurt nemen ook deze nieuwe inwijkelingen momenteel nauwelijks deel aan het verenigingsleven. Ze zijn meestal van goede komaf en appreciëren de groene omgeving en de goede bereikbaarheid van Brussel. De taalstrijd gaat volkomen aan hun voorbij. Worden de faciliteiten voortaan een bijzaak in Linkebeek? De toekomst zal het uitwijzen.

Romeinse bouwresten bloodgelegd

Meerjarenplan

Aan de goedkeuring van het meerjarenplan ging een uitgebreide schriftelijke bevraging en intense gesprekken met de inwoners vooraf. Dat resulteerde in investeringen in vooral infrastructuur, veiligheid, dienstverlening en vrije tijd.

Een groot deel van de beschikbare middelen wordt aangewend voor de renovatie, zowel aan binnen- als buitenkant, van het

ven hebben op de Romeinse steenweg die enkele kilometers verder gelegen is.

Naar verluidt hadden de Romeinen toen de voorkeur om een zekere afstand te bewaren van de grote wegen om voldoende alarmtijd te hebben indien ongewenste groepen opdoken. Andere vondsten in de buurt wijzen erop dat de villa niet enkel een residentiële functie had maar ook het centrum was van een autarkische gemeenschap. Vakspecialis-

Gemeentehuis Wemmel

kasteel-gemeentehuis. Ook de Sporthal Dijck krijgt een volledige opknapbeurt. Verder komen er grote wegenwerken aan zoals onder andere de heraanleg van de centrale Limburg-Stirumlaan die Wemmel verbindt met de Ring en Brussel.

Op veiligheidsvlak wordt geïnvesteerd in een uitgebreider cameranetwerk, meer wijkagenten en meer gemeenschapswachten om de veiligheid en netheid te verbeteren. Verkeersveiligheid staat eveneens hoog op de agenda met aangepaste fiets- en voetpaden en de aanpak van sluipverkeer en parkeeroverlast.

Voor de financiering van het plan wordt gerekend op de woningeigenaars. De opcentiemen op de onroerende voorheffing zullen stijgen van 750 naar 850. Daar tegenover staat een daling van de aanvullende personenbelasting van 7,3 naar 7% waardoor werken net iets meer loont.

Een vleugje Romeinse geschiedenis

In 1955 worden tijdens grondwerken reeds Gallo-Romeinse bouwresten blootgelegd in Wemmel. Omdat de eigenaar van de grond de graafwerken niet wilde onderbreken was omvattend onderzoek toen niet mogelijk. De villa, gelegen aan de Windberg, moet een uitzicht gege-

ten dateren de nederzetting rond het einde van de tweede en begin van de derde eeuw na Christus. Brandsporen geven aan dat de villa wellicht geplunderd werd door de Frankische indringers rond 256 na Christus.

Slechts enkele honderden meters verwijderd van de vondst uit 1955, stootte men tijdens graafwerken voor een nieuwe verkaveling in januari dit jaar op de vrij unieke resten van een ander Romeins villadomein. Het betreft een zogenaamde porticus villa met een brede zuilengalerij aan de voorzijde. Het is nog maar het tweede villadomein in Vlaanderen dat grotendeels zal opgegraven worden. Uitzonderlijk is dat naast het hoofdgebouw ook onderzoek kan verricht worden naar alle bijgebouwen op het domein. Hierdoor krijgt men een unieke inkijk in het dagelijkse leven op een Romeins villadomein van 2000 jaar geleden.

De overblijfselen zijn zeer fragiel en zullen het archeologisch onderzoek niet overleven. In de grachten er rond werd Romeins aardewerk en enkele mantelspelden aangetroffen. Wanneer alles verzameld, opgemeten en geregistreerd is, zullen de bouwwerken opnieuw opgestart worden. Een openluchtmuseum rond de archeologische site zit er bijgevolg niet in.

Gallo-Romeinse bouwresten

Overstroming niet meer aan de orde

Meerjarenplan

Deze bestuursperiode plant Kraainem om het meeste geld uit te geven aan leren en onderwijs. De gemeente investeert de komende zes jaar 21.35 miljoen euro in haar scholen, alsook in een ontmoetingsplek, het wegennet en het gemeentelijk patrimonium.

De Nederlandstalige basisschool ‘De Klimboom’ zal eindelijk een nieuwbouw krijgen. Momenteel zijn nog heel wat leerlingen gehuisvest in containerklassen. Een juridische procedure zorgde voor een jarenlange vertraging van het dossier maar nu lijkt er toch een doorstart aan te komen.

Voor de financiering voert de gemeente een stijging van de opcentiemen op de onroerende voorheffing door van 595 naar 695. Tezelfdertijd wordt de aanvullende personenbelasting verlaagd van 7,5 naar 7 %. Volgens burgemeester Waucquez (LB Kraainem-Unie) zorgt dat voor een gemiddelde stijging van slechts 4,7% voor de inwoners.

Verder wordt ook een afbouw voorzien van minder relevant patrimonium. Dat moet extra middelen opleveren om de investeringen, waaronder het nieuwe schoolgebouw, mee te financieren.

Overstromingsplan afgeschaft

In het verleden had Kraainem meermaals af te rekenen met overstromingen, vooral in het noordelijk deel van de gemeente.

Meerderheid wil geen transparantie

Beleidsplan

Sint-Genesius-Rode zal de komende jaren zowat 60 miljoen euro investeren. Een groot deel daarvan gaat naar de vernieuwing van de Zoniënwoudlaan. De straat, die dwars door de faciliteitengemeente loopt, moet veiliger worden voor fietsers en voetgangers.

Verder zet de gemeente ook in op meer zorg en opvang. Er komen extra kinderopvangplaatsen bij op de zorgsite. Voor de senioren komen er nieuwe assistentiewoningen en een aantal bescheiden woningen bij.

Daarnaast wil het gemeentebestuur de lokale economie versterken, de gemeentelijke gebouwen energiezuiniger maken en het groene karakter van de gemeente bewaren. Er komt ook een onderzoek naar de vernieuwing van het zwembad en de sporthal.

Rijke gemeente

Sint-Genesius-Rode heeft in het verleden steeds op de centjes gelet en heeft zo een financiële reserve kunnen opbouwen. De gezonde financiële situatie zal echter niet leiden tot een belastingverlaging. Met 6% aanvullende personenbelasting blijft de gemeente behoren tot de gemeenten met de laagste gemeentebelastingen in Vlaanderen. Het gemeentebestuur wil de gezonde finan-

Toch heeft Kraainem het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Overstromingsgebieden

nu stopgezet. Burgemeester Waucquez acht het plan niet meer nodig omdat er de voorbije jaren voldoende maatregelen zijn genomen om wateroverlast te voorkomen. Vooral de verbeterde riolering langs de Woluwelaan en een grotere buffercapaciteit zouden veel hebben bijgedragen om aan het waterprobleem te verhelpen.

De oppositiepartij Pro Kraainem reageert verrast op de beslissing. Het RUP, uitgewerkt door intercommunale Haviland, is immers nog maar drie jaar oud en volgens Pro Kraainem is het gevaar van waterproblemen niet verdwenen maar heeft Kraainem de laatste jaren geluk gehad met de weersomstandigheden.

Waucquez bestuurt met een absolute meerderheid in de gemeenteraad, maar telt in het schepencollege ook 2 oppositieschepenen van de oppositiepartij MR-Défi-Ind. Zij stemden tegen de stopzetting van het RUP.

Buurtbewoners erkennen dat de werken aan de Woluwelaan een positieve impact hebben gehad maar twijfelen eraan of hiermee alle potentiële overstromingsgevaar is bezworen. Zij laken ook het gebrek aan communicatie van de gemeente omtrent het overstromingsdossier.

Het is nu afwachten op de eerste wolkbreuk boven Kraainem om te zien of de genomen maatregelen afdoende zijn en het RUP inderdaad overbodig is geworden.

ciële basis behouden om in alle autonomie te kunnen handelen in het belang van de inwoners en te kunnen inspelen op opportuniteiten die zich zouden aandienen.

Meer transparantie

De oppositiepartij Accent 1640 ving bot met haar voorstel om de drempel om een punt via handtekeningen op de agenda van de gemeenteraad te krijgen te verlagen van 180 naar 120. Dit zou volgens Accent 1640 nochtans de lokale democratie ten goede komen en de transparantie van het bestuur verhogen. Het gemeentebestuur besliste om de drempel op 180 te houden, wat overeenkomt met 1% van de bevolking, maar deed wel een toegeving om de minimumleeftijd van de ondertekenaars te verlagen van 20 naar 18 jaar.

Aan de vraag van Accent 1640 om de geluidsoptnames van de gemeenteraad, in het kader van openbaarheid van bestuur, op de webstek te zetten, gaf de meerderheid evenmin een positief gevolg.

Volgens Accent 1640 maken steeds meer gemeenten deze video opnames publiek beschikbaar. Naar wat wij konden vaststellen kunnen in onze zes faciliteitengemeenten enkel in Wemmel de integrale opnamen van de gemeenteraad geraadpleegd worden.

GIBBIS zouden de ziekenhuizen aan een geïntegreerd plan werken met een werkgroep tweetaligheid en andere projecten met taalcoaches om de communicatie met de patiënt te verbeteren.

In ons vorig nummer kwam het specifiek project in Sint-Jan aan bod, waar in samenwerking met de Vlaamse minister voor Brussel, Cielte Van Achter (N-VA), een pilootproject met taalopleidingen tijdens de werkuren gelanceerd werd.

Nieuwe Muse voor Drogenbos

Toekomst van het Felix Art en Eco Museum

Het Felix Art & Eco Museum is gelegen op het voormalig domein van kunstschilder Felix De Boeck. Het werd opgericht in 1996, een jaar na zijn dood, en vormt vandaag een van de strategische ankerpunten om het beleid in de Vlaamse Rand vorm te geven.

Felix Art

Hieromtrent ondervraagd door Vlaams Parlements lid Hans Vanhoof (NV-A), bevestigt minister van de Vlaamse Rand Ben Weyts (NV-A) dat het museum zowel artistiek als ecologisch een ankerpunt is voor de regio. De werking van het museum wordt geïnspireerd door de avant-garde ingesteldheid van de schilder-boer Felix De Boeck. Dat het museum gelegen is in een verstedelijkte faciliteitengemeente biedt volgens Weyts de opportuniteit om de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap te versterken en te bestendigen. Het is een geschikte locatie om zowel de aandacht voor de Vlaamse Rand hoog te houden als evenzo het Vlaamse en groene karakter van de rand mee te versterken.

Zo organiseerde het museum vorig jaar het Felix-dorp, een terugkeer in de tijd naar het boerenleven uit de tijd van Felix De Boeck, met aangepaste activiteiten rond immaterieel erfgoed.

In de eerste helft van vorig jaar ontving het museum 15.000 bezoekers waaronder heel wat leerlingen uit scholen uit de Vlaamse Rand en Brussel. De ontsluiting van de voormalige woning-hoeve van de schilder zorgde vanaf 2022 voor een aanzienlijke stijging van het bezoekersaantal. Twee derde van de bezoekers komt uit Vlaanderen en één derde uit Brussel en Wallonië. Vlaams-Brabant en Brussel leveren samen de helft van alle bezoekers.

Het is de bedoeling dat alle initiatieven die op het domein ontplooid worden,

bijdragen tot het ontwikkelen van een gemeenschapsgevoel, in harmonie met de omgeving. Streekgebonden activiteiten worden specifiek ondersteund.

Het Randfonds sprong financieel bij om de publieksontsluiting van de hoeve volledig rond te krijgen. Hierbij werd uitdrukkelijk ingezet op de inclusie van bezoekers met een fysieke beperking.

Toerisme Vlaanderen nam het museum op binnen zijn netwerk van “Vlaamse Meesters op hun plek”, waardoor Felix De Boeck de verdiende aandacht krijgt binnen het uitgebreide netwerk van de organisatie. Binnen de actuele hertekening van het museumlandschap zal het museum vanaf dit jaar een instelling van de Vlaamse Gemeenschap worden als deel van de cluster “Modernisme en Vlaamse Meesters”, samen met Mu.ZEE en het Raueelmuseum.

Muze II

In de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand van het Vlaams parlement verschaft minister Ben Weyts wat meer uitleg over de aankoop van het gebouw dat op termijn het nieuwe gemeenschapscentrum van de Vlaamse Gemeenschap in Drogenbos moet worden. Het gebouw werd door de Vlaamse eigenaar te koop aangeboden en dat bood volgens Weyts een unieke opportuniteit die hij niet wilde laten voorbijgaan.

Het is ondertussen meer dan 20 jaar geleden dat er nog een investering van dergelijke grootteorde gebeurde in een faciliteitengemeente. Het huidige gemeenschapscentrum is heel klein en fungeert eigenlijk als conciërgewoning voor het Felix Art museum. De bescheiden vergaderruimte in het gebouw volstaat niet om het gemeenschapsleven te ondersteunen.

Het nieuwe centrum zal zich richten op het verenigingsleven dat voortaan zal kunnen rekenen op een moderne capaciteit. Momenteel telt het Vlaamse verenigingsleven nog 11 actieve lokale verenigingen. Maar Drogenbos heeft een heel jonge bevolking en dat biedt mogelijkheden om het jonge volkje te betrekken bij het Nederlandstalige verenigingsleven. De nabijheid van de basisschool biedt perspectieven om er Nederlands te laten oefenen.

Momenteel wordt onderzocht of het nieuwe centrum een renovatie of nieuwbouw wordt. Het lokale gemeentebestuur zou het initiatief genegen zijn zodat wellicht mag gerekend worden op de medewerking, in woord en daad, van het lokale bestuur.

De investering werd financieel mogelijk gemaakt dankzij het Vlaamse Randfonds.

Vervolg van pagina 1

worden geleverd door de ziekenhuizen in Brussel maar dat ze kampen met reële uitdagingen. Hierbij wordt verwezen naar het algemeen tekort aan zorgpersoneel, de meertalige realiteit van Brussel en de moeilijkheid om tweetalige werkrachten in de zorg naar Brussel te lokken.

De koepel erkent dat taal geen barrière mag zijn en dat mensen zich in hun eigen taal moeten kunnen uitdrukken als het om hun gezondheid gaat. Samen met

Ik wil graag

- ☐ gratis de eerstvolgende twee nummers van De Zes
- ☐ een steunbijdrage storten op rekening BE82 4366 2473 9168 van het Komitee der Randgemeenten
- ☐ dat u De Zes ook nog toestuurdt aan adres(sen) in bijlage

Mijn adres is:

Naam
Straat & nr.
PostnummerGemeente

Handtekening:

Opsturen naar De Zes, p.a. André Lermينياux, Klarissenbos 19, 1651 Beersel
of redactie@dez.es.org

Ieder zijn Zes

Keuze voor Nederlandstalig ziekenhuis verboden !

Patiënten uit de Vlaamse Rand kunnen voortaan niet meer kiezen om met de ziekenwagen naar een Nederlandstalig ziekenhuis te worden gebracht. Dat heeft althans de Raad van State beslist na een klacht van een Brussels ziekenhuis (Europa Ziekenhuizen). Nochtans was in 2023 overeengekomen dat een patiënt die met spoed wordt vervoerd, expliciet mag vragen om naar een Nederlandstalig ziekenhuis te worden gebracht, op voorwaarde dat de situatie niet levensbedreigend is en het niet meer dan 12 minuten omrijden is.

Het Brussels ziekenhuis dat tegen deze uitzonderingsmaatregel in beroep ging staat niet op de lijst van erkende Nederlandstalige ziekenhuizen maar krijgt nu wel gelijk bij de Raad Van State. Dat het ziekenhuis niet erkend is heeft het uiteraard alleen aan zichzelf te danken. Verschillende burgemeesters uit de Vlaamse Rand reageren boos. Burgemeester Inge Lenteclaes (Overijse 2002/N-VA/cd&v) is verbolgen omdat een ziekenhuis dat zelf weigert om patiënten in hun eigen taal te helpen er nu voor zorgt alle inwoners uit de Vlaamse Rand geen recht meer hebben om in het Nederlands geholpen te worden.

Ook de brandweerzone Vlaams-Brabant West betreurt dat de regeling geschrapt is door de Raad van State. Er wordt nu gekeken naar minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) om een regeling uit te werken die robuust genoeg is en juridisch waterdicht.

Taalrugzak

Specifiek gericht naar meertalige leerlingen uit het eerste leerjaar, verdeelde de provincie Vlaams-Brabant voor de kerstvakantie enkelen honderden taalrugzakken in Hoeilaart, Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem, Sint-Pieters-Leeuw, Wemmel en Zaventem. De taalrugzakken bevatten een toegankelijk pakket om de leerlingen te stimuleren om tijdens de vakantie op een laagdrempelige manier met taal bezig te blijven.

Met 1 op 4 lagere school leerlingen in Vlaams-Brabant met een andere thuistaal dan het Nederlands komen de taalrugzakken goed van pas. De bedoeling is om een terugval in de taalvaardigheid van de leerlingen tijdens de vakantie te voorkomen. Het eerste leerjaar is immers cruciaal voor de taalverwerving en het leesplezier bij kinderen.

Het initiatief van Vlaams-Brabant met taalrugzakken is niet nieuw. In de toekomst wil de provincie het project nog uitbreiden naar nog meer gemeenten zodat nog meer meertalige kinderen er kunnen van gebruik maken.

Welkom in onze Vlaamse gemeente

Zoals in het stukje hierboven reeds aangetoond, zet de provincie Vlaams-Brabant sterk in om het Nederlands te versterken bij anderstalige inwoners. Om aan de anderstaligen duidelijk te maken dat in de Rand Nederlands wordt gesproken in de gemeentehuizen, biedt de provincie aan de gemeentebesturen die dat wensen tekstborden aan met daarop de vermelding “Welkom in onze Vlaamse gemeente”. Verder op het bord wordt er informatie verstrekt over waar men terecht kan om Nederlands te leren.

Voorlopig gingen slechts 24 van de 63 gemeenten in op het aanbod van de provincie. Waar wachten de anderen op ?

De gemeente Merchtem is een van de gemeenten die wel het bord zullen uithangen. Merchtem nam overigens vorige zomer zelf al het initiatief om nieuwe borden te plaatsen aan de invalswegen van de gemeente. Die moeten bezoekers wijzen op het Vlaams en landelijk karakter van de gemeente.

Met de boodschap “Welkom in Merchtem: Vlaamse gemeente” wil het gemeentebestuur een helder en positief signaal geven en tonen waarvoor de gemeente staat. Volgens schepen van Vlaamse aangelegenheden Reinoud De Bosscher (N-VA) houdt dit in ; verbondenheid met Vlaanderen, respect voor onze Nederlandse taal en tradities en de eigenheid van het groene, landelijke Merchtem. Burgemeester Maarten Mast (LVB) onderschrijft dit volmondig en benadrukt dat Merchtem een warme en open gemeente blijft voor iedereen, maar dat aan de fundamenteen niet mag gemorreld worden.

Wat ons betreft een lovenswaardig initiatief dat we ook graag in andere gemeenten zouden zien.

Taalgebruik in handelszaken

Meer dan de helft van de lokale besturen ontvangt klachten van inwoners die niet in het Nederlands aangesproken worden en te maken krijgen met Franstalige reclame en kastickets. Dat blijkt alvast uit een bevraging van de provincie Vlaams-Brabant bij 52 mandatarissen uit 39 gemeenten uit de regio.

Sommige gemeenten voeren reeds een specifiek beleid richting handelaars, zoals sensibiliseringsbrieven, folders en persoonlijke gesprekken. Andere zetten in op extra oefenkansen, zoals babbeltafels of de deelname aan de week van het Nederlands. Toch blijven de positieve effecten maar beperkt zichtbaar.

De gemeenten zijn vragende partij voor bijkomende ondersteuning om het Vlaams karakter te versterken, zowel wat inspiratie betreft voor concrete acties als wat financiële middelen betreft. Gedeputeerde Gunther Coppens (N-VA), bevoegd voor het Vlaams karakter, belooft dat de provincie zal blijven inzetten op de versterking van het Vlaams karakter en oefenkansen Nederlands in de regio.

Politietekort neemt af

De provinciale campagne “De politie rekruteert in Vlaams-Brabant”, opgestart in 2021, levert haar eerste vruchten af. In de hele provincie daalde het tekort aan politiemensen van 15.13% naar 10.79%. De ambitie is om het tekort terug te brengen tot maximaal 10% van het goedgekeurde operationele kader per zone.

In de regio Halle-Vilvoorde daalde het tekort van 20.19% naar 14.71%. Sommige zones kampen nog wel met tekorten boven de 25 %.

Regiopremie politie ?

Misschien brengt de regiopremie soelaas om het politietekort verder weg te werken. In het verleden slaagde Brussel er in om met hogere premies agenten uit Vlaams Brabant naar Brussel te lokken. Het nieuwe regeerakkoord biedt voortaan ook de mogelijkheid om hogere premies aan te bieden in de Vlaamse Rand. Dit moet echter nog concreet gemaakt worden met bevoegd minister van Binnenlandse Zaken Bernard Quintin (MR). Het Toekomstforum, een overlegplatform van 33 burgemeester in Halle-Vilvoorde had hieromtrent eind vorig jaar een onderhoud met minister Quintin. Burgemeester Jan Desmeth (N-VA) van Sint-Pieters-Leeuw, de huidige voorzitter van het overlegorgaan, hoopt te kunnen uitpakken met de regiopremie in 2027. Minister Quintin beloofde om met alle betrokken partners concrete maatregelen uit te werken om de job van politieagent aantrekkelijker te maken. De premiekwestie is daar slechts één onderdeel van.

Burgemeester Desmeth van zijn kant hoopt tegen het najaar van 2026 al een akkoord te hebben over de modaliteiten van zo’n premie. Het gaat dan over de doelgroep van mensen die de premie zouden krijgen, de geografische spreiding, de hoogte van het bedrag, en de verdeling van de financiering.

Subsidies Franse Gemeenschap aangevochten

VZW de Rand trekt naar de burgerlijke rechtbank in Brussel om subsidies van de Franse Gemeenschap aan Franstalige vzw’s in Vlaanderen aan te vechten. Minister van de Vlaamse Rand Ben Weyts (N-VA) schaart zich volmondig achter het juridisch initiatief van vzw De Rand.

In principe heeft de Franse gemeenschap geen enkele bevoegdheid op Vlaams grondgebied. Desondanks deelt de Franse Gemeenschap via een constructie in Parijs en verschillende tussenschakels omfloerst subsidies uit aan Franstalige verenigingen in Vlaanderen. Het gaat vooral om verenigingen in de faciliteitengemeenten en de Vlaamse Rand maar ook in Gent, Oostende en Knokke worden Franstalige verenigingen duchtig gefinancierd. Minister Weyts kaartte de kwestie reeds vruchteloos aan bij het Overlegcomité, de Raad van State en het Grondwettelijk Hof.

VZW De Rand heeft nu dan maar een procedure gestart tegen de Franse Gemeenschap en de organisaties die meewerken aan de constructie bij de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg in Brussel. Volgens De Rand worden door de constructies van de Franse Gemeenschap haar inspanningen ondermijnd om het Vlaams karakter in de rand en de integratie van anderstaligen te versterken. Eigenlijk moedigt de Franse Gemeenschap met deze subsidies de Franstaligen in de rand aan om vooral niet te integreren.

Bovendien blijkt uit verklaringen van voormalig parlementsvoorzitter van de Franse Gemeenschap Rudy Dermotte (PS) dat er helemaal geen controle is op deze subsidies. Zulks druist in tegen de federale wetgeving die voorschrijft dat er controle moet zijn op elke subsidie en dat subsidies moeten worden teruggevorderd als er geen verantwoording is voor de aanwending.

Steun voor verenigingsleven

VZW De Rand stelde in het Vlaams parlement haar toekomstplannen en prioriteiten voor de volgende jaren voor. Eén van die prioriteiten is het verenigingsleven in de faciliteitengemeenten versterken. Blijkbaar vinden wel heel wat mensen via het onderwijs de weg naar Nederlandstalige verenigingen, maar heerst er een groot gebrek aan bestuursleden, leiding en andere vrijwilligers.

Uit een bevraging bij 200 verenigingen in de faciliteitengemeenten blijkt er een tekort aan dragende vrijwilligers die de continuïteit van de vereniging moeten verzekeren.

Waar men tijdens en na corona overal, maar uitgesproken in de faciliteitengemeenten, te maken kreeg met ledenverlies, lijkt die neergang nu gestelpt. Doordat er een hele tijd geen nieuwe leden aansloten, werden in die periode ook weinig mensen gerekruteerd die bestuursverantwoordelijkheid willen opnemen.

VZW De Rand wil hier mee aan de kar duwen en actief op zoek gaan naar manieren om die ondersteuning op het terrein zelf te realiseren.

Colofon

De Zes: Driemaandelijks tijdschrift voor Vlamingen in de zes en sympathisanten elders.

Redactie: Stefaan De Doncker, Dirk Laeremans, André Lermينياux, Koenraad Pierret en Armand Sijbers. Opmaak: Wim Peeters.

Wettelijk depot: BD 46.085 Oplage: 5.200 exemplaren.

Steun is welkom op rekeningnummer BE82 4366 2473 9168 Komitee der Randgemeenten — Klarissenbos 19, 1651 Beersel Prijs per nummer: € 1,5 Abonnement: € 5,- Steunabonnement: vanaf € 15,-

Archief beschikbaar op www.dezes.org

Voor privacy: contact opnemen via privacy@dezes.org V.U.: André Lermينياux, Klarissenbos 19, 1651 Beersel. redactie@dezes.org